

Кость Черемський

ТРАДИЦІЙНЕ СПІВОЦТВО

Українські співці-музиканти
в контексті світової культури

Кость Черемський

ТРАДИЦІЙНЕ СПІВОЦТВО

Українські співці-музиканти
в контексті світової культури

Харків
Видавництво «Атос»
2008

УДК 784.4: 39(477)

ББК 85.314 (4 УКР)

Ч-46

Рецензенти:

Очеретовська Н. Л., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри української культури Харківського державного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського;

Цехмістро І. З., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри теорії культури і філософії науки Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна

Друкується за рішенням Вченої ради Харківського державного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського (протокол №6 від 31.01.2008 року), науково-методичної ради Харківського літературного музею і наукової ради Асоціації захисту історичного середовища.

Черемський Кость

Ч-46 Традиційне співоцтво. Українські співці-музиканти в контексті світової культури: Наукове видання. - Харків: Видавництво «Атос», 2008. - 248 с.; іл.

ISBN 978-966-1500-01-2

Книга присвячена традиційному українському співоцтву, його походженню та історичним особливостям розвитку. На основі запропонованого автором нового концептуального підходу і залучення нових маловідомих джерельних матеріалів у роботі, вперше в українському мистецтвознавстві, здійснено системне дослідження форм і груп традиційного українського співоцтва, висвітлено феномен цього явища у контексті світової культури.

Дослідження орієнтоване на коло дослідників, науковців, студентів, викладачів і всіх зацікавлених у пізнанні традиційної культури українського народу.

УДК 784.4: 39(477)

ББК 85.314 (4 УКР)

ISBN 978-966-1500-01-2

© Черемський К., 2008
© Видавництво «Атос», 2008

*Світлій пам'яті батька
Петра Григоровича Черемського
присвячується*

ЗМІСТ

Вступ	7
Частина 1. Основи	11
Розділ 1. Витоки.....	13
1.1. Homo cantens.....	14
1.2. Співці-посередники.....	22
Розділ 2. Професійні співці.....	33
2.1. Становлення професійного співоцтва.....	34
2.2. Співоцтво й епічна традиція.....	42
2.3. Співоцькі інструменти.....	46
2.4. Співці і незрячість.....	49
2.5. «Інтегральне співоцтво» як модель традиційного співоцтва.....	54
2.5.1. Загальні положення.....	54
2.5.2. Ознаки «інтегрального співоцтва».....	59
2.5.3. Закономірності розвитку.....	66
2.5.4. Взаємодія і вплив на суспільство.....	71
Частина 2. Українське традиційне співоцтво	77
Розділ 1. Витоки та етапи становлення українського співоцтва.....	79
1.1. Періоди розвитку.....	80
1.2. Еволюція традиційних форм українського співоцтва.....	95
1.2.1. Парарелігійне співоцтво.....	95
1.2.2. Особливості скоморошої традиції.....	117
1.2.3. Видозміни двірського співоцтва.....	123
1.2.4. Порівняльна характеристика різновидів традиційного українського співоцтва.....	134
1.2.5. Репресії щодо традиційних співців.....	144
Висновки до розділу 1.....	154
Розділ 2. Узаємовплив між традиційними співцями й аматорами музикування на співоцьких інструментах.....	157
2.1. Характеристика різновидів любительського музикування на співоцьких інструментах.....	158
2.2. Особливості стосунків і співпраці між професійними співцями і співцями-аматорми.....	171
Висновки до розділу 2.....	178

Розділ 3. Становлення і розвиток традиційного співочтва на Слобідщині.....	181
Висновки до розділу 3.....	190
Загальні висновки	192
Додатки	197
Додаток А. Підсумки «кобзарської практики»1989-2000 рр.....	199
Додаток Б. Сучасні різновиди бандурного музикування.....	203
Додаток В. Особливості Слобідського бандурництва.....	213
Словник	219
Перелік умовних скорочень	224
Список використаних джерел	224
Перелік ілюстрацій	238